

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ

Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики
Факультет № 6

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

навчальної дисципліни «**Митне право**» обов'язкових компонент освітньої
програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність (Правоохоронна діяльність)

за темою № 7 – «Діяльність митних брокерів».

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол
від 30 серпня 2023 року № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол
від 25 серпня 2023 року № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол
від 29 серпня 2023 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри
правоохоронної діяльності та
поліціїстиكي факультету № 6
Протокол
від 18 серпня 2023 року № 8

Розробники:

1. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстиكي, кандидат юридичних наук, доцент Панов Ігор Олексійович.

Рецензенти:

1. Заступник начальника відділення поліції №3 Харківського районного управління поліції №1 ГУНП в Харківській області, доктор, снс Прокопенко О.Ю.
2. доцент кафедри адміністративного права і процесу факультету № 1 ХНУВС, кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І.Д.

План лекції

1. Поняття, зміст та правові основи діяльності митного брокера.
2. Організація діяльності митного брокера з надання брокерських послуг.
3. Державне регулювання діяльності митних брокерів.

Основна:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Митний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 38-39. – ст. 288.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – Додаток до № 52. – Ст. 1122.
4. Про стандартизацію: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 31. – ст. 145.
5. Про єдиний митний тариф: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 19. – Ст. 259.
6. Про податок на добавлену вартість: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 21. – Ст. 156.
7. Про систему оподаткування: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 16. – Ст. 119.
8. Про боротьбу з корупцією: Закон України від 5 жовтня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 34. – Ст. 266.
9. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 11. – Ст. 50.
10. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 52. – Ст. 490.
11. Положення про Державну митну службу України: Затверджено Указом Президента України від 24 серпня 2000 р.
12. Постанова Кабінету Міністрів України “Про перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає квотуванню та ліцензуванню в 1998 році” від 5 січня.
13. Правила в'їзду іноземців в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію: Затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 1995 р. // ЗПУ України. – 1996. – № 4. – Ст. 148.
14. Про митну справу в Україні: Закон України від 25 червня 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 44. – Ст. 575.
15. Про правовий статус іноземців: Закон України від 4 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 23. – Ст. 162.
16. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 березня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – ст. 80.
17. Про операції з давальницькою сировиною в

зовнішньоекономічних відносинах: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - 1995. - № 32. - Ст. 255.

18. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23 вересня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 40. - ст.364.

19. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.

20. Про стандартизацію і сертифікацію в Україні: Декрет Кабінету Міністрів України від 10 травня 1993 г. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - № 27. - ст.289.

21. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22 липня 1998 р. // Урядовий кур'єр. – 1998. – 25 липня.

22. Наказ Державного митного комітету України «Про затвердження порядку ведення обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах» від 31 травня 1996 р. №237, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 12 червня 1996 р. за № 292/1317.

23. Постанова Кабінету Міністрів України “Про здійснення екологічного контролю у зоні діяльності митниць призначення та відправлення” від 26 жовтня 2001 р. № 1429.

24. Постанова Кабінету Міністрів України «Про здійснення екологічного контролю в пунктах пропуску через державний кордон» від 20 березня 1995р. № 198.

25. Про створення митних постів Державної митної служби України: Наказ Державної митної служби України від 29 січня 1997 р. № 37.

26. Про створення регіональних митниць та митниць Державної митної служби України: Наказ Державної митної служби України від 20 грудня 1996 р. № 564.

27. Типове положення про митницю Державної митної служби України: Затверджено наказом Державної митної служби України від 26 березня 1998 р. № 169.

28. Типове положення про регіональну митницю Державної митної служби України: Затверджено наказом Державної митної служби України від 28 січня 1997 року № 27.

29. Про Порядок взяття проб і зразків товарів та інших предметів для проведення досліджень, необхідних для їх митного оформлення: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1998 р. № 1665 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 42. – Ст. 1557.

30. Порядок здійснення митного контролю й митного оформлення товарів і транспортних засобів із застосуванням вантажної митної декларації: Затверджено наказом Державної митної служби України від 14 жовтня 2002 р. № 561.

31. Про Тимчасові правила митного контролю за переміщенням через митний кордон України предметів, валюти і цінностей громадян: Наказ

Державного митного комітету України від 31 грудня 1991 р. № 9.

32. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження порядку митного оформлення імпортованих товарів (продукції), що підлягають обов’язковій сертифікації в Україні” від 4 листопада 1997 р. №1211.

33. Постанова Кабінету Міністрів України “Про становлення мінімальної митної вартості окремих видів товарів” від 3 листопада 1997 р. №1215.

34. Про затвердження Порядку верифікації сертифікатів про походження товарів з України: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2002 р. № 1861.

35. Про ставки акцизного збору на деякі транспортні засоби: Закон України від 24 травня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 32. - ст. 151.

36. Постанова Кабінету Міністрів України «Про удосконалення порядку тимчасового ввозу транспортних засобів на митну територію України» від 20 липня 1996 р. №793.

37. Постанова Кабінету Міністрів України “Про впорядкування діяльності митних ліцензійних складів” від 2 грудня 1996 р. № 1446.

38. Порядок замовлення, видачі, зберігання, обліку та використання особистих митних забезпечень інспекторів: Затверджений наказом Державної митної служби України від 17 листопада 1998 р. № 723.

39. Про затвердження Положення про відкриття та експлуатацію митних ліцензійних складів: Наказ Державної Митної Служби України № 592 від 31.12.96, зареєстрований в МЮ України 20 січня 1997 р. за № 5/1809.

40. Про порядок ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 1. - ст. 2.

41. Постанова Кабінету Міністрів України «Про обсяги товарів та інших предметів, що можуть вивозитися (пересилатися) громадянами за митний кордон України без сплати мита та митних зборів» від 29 листопада 1997 р. № 1331.

42. Постанова Кабінету Міністрів України «Про удосконалення порядку ввезення (пересилки) громадянами предметів (товарів) в Україну» від 27 серпня 1996р. № 1010.

43. Постанова Кабінету Міністрів України „Про обсяги та порядок ввезення громадянами на митну територію України продуктів харчування для власного споживання та перелік предметів, що не можуть бути віднесені до особистих речей громадян” від 13 грудня 2001 р. № 1652.

44. Положення про порядок здійснення особистого огляду громадян, які прямують через митний кордон України: Затверджено Державним митним комітетом України 9 червня 1992 р.

45. Наказ Державної митної служби України “Про затвердження Правил митного оформлення транспортних засобів, номерних вузлів та

агрегатів, що переміщуються через митний кордон України” № 393 від 25.06.99р., зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 липня 1999 р. за № 516/3809

46. Положення про провадження в справах про порушення митних правил: Затверджено наказом Державного митного комітету України № 205 від 4 листопада 1992 р.

47. Про персональні звання державної митної служби України: Постанова Верховної Ради України від 5 лютого 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 19. – Ст. 261.

48. Положення про застосування спеціальних засобів і зброї службовими особами митних органів: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 1993 р. № 426 // ЗП України. – 1993. – № 11. – Ст. 232.

49. Положення про порядок застосування вогнепальної зброї: Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 р. // Урядовий кур’єр. – 1992. – № 96-97.

50. Інструкція про атестацію посадових осіб митних органів України: Затверджена наказом Державної митної служби України від 5 березня 1997 р.

51. Положення про Управління власної безпеки і контролю: Затверджене наказом Державної митної служби України від 5 квітня 2000 р. № 192.

52. Дубиніна А. А., Сорокіна С. В. Зельніченко О.І. Митна справа: Підручник. — К.: «Центр учбової літератури», 2010. — 320 с.

53. Дьомін Ю. М., Дьоміна С. Ю., Железняк М. Н. та ін. Митне право України: Навчальний посібник /За заг. ред. Юлдашева О. Х. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 232 с.

54. Основи митної справи в Україні: підручник / За ред. П.В. Пашка. - К.: Знання, 2008. - 651 с.

55. Митне право України: навчальний посібник. За заг. ред. проф. В.В. Ченцова. – К.: – 2007. – 283 с.

56. Дубчак В.І., Мартинюк О.В. Митна справа: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2002. – 310с.

57. Ківалов С.В., Кормич Б.А. Митна політика України: Підручник. – Одеса, 2001. – 256 с.

58. Шишка Р.Б., Сергієнко В.В. Митне право України: Навч. посібник. – Харків: Еспада, 2002. – 296 с.

59. Ківалов С. В., Кормич Б. А. Митна політика України: Підруч. — Одеса: Юр. літ-ра, 2002. — 255 с.

60. Дубиніна А. А., Сорокіна С. В. Основи митної справи в Україні: Навчальний посібник. — К.: ВД «Професіонал», 2003. — 259с

61. Терещенко С., Науменко В. Основи митного законодавства в Україні: Теорія та практика, К.: АТ «Август», 1999. — 296 с.

62. Кивалов С.В. Таможенное право (административная ответственность за нарушение таможенных правил). – Одесса: Одесский гос. ун-т им. И.И. Мечникова, 1996. – 175 с.

63. Настюк В.Я. , Шульга М.Г. Митне право України: Навчальний посібник / –Харків: Нац. юрид. акад. України, 2001. – 114 с.
64. Адміністративна відповідальність в Україні: Навчальний посібник / За заг. ред. А.Т. Комзюка. 2-е вид., перероб. і доп. – Харків: Ун-т внутр. справ, 2000. – 112 с.
65. Шкарупа В.К., Щербина В.І. Правовий статус працівників митних органів України: Навчальний посібник. - Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. – 72 с.
66. Основи митної справи: Навчальний посібник / За ред. П.В.Пашка. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Т-во „Знання”, 2002. – 318 с.
67. Жорін Ф.Л. Правові основи митної справи в Україні (конспект курсу лекцій з програмних тем): Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 248 с.
68. Авер'янов В.Б., Крупчан О.Д. Виконавча влада: конституційні засади і шляхи реформування. – Харків: Право, 1998. – 37 с.
69. Комзюка А.Т., Погрібний О.О., Калюжний Р.А. та інш. Науково-практичний коментар Митного Кодексу України: Київ: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова Єдність», 2008. – 757 с. //
70. Деркач Л.В. Українська митниця: вчора, сьогодні, завтра. – К.: ІАМУ Держмитслужби України, 1998. – 572 с.
71. Блинов Н.М., Дзюбенко П.В. Введение в таможенное дело. М.1997.
72. Борисов К.Г. Международное таможенное право. М.,1997.
73. Бабенко І. Митники проти контрабанди // Уряд. кур'єр. – 1999. – 12 травня.
74. Бондаренко С. Митна політика та її зв'язок з економічним становищем в Україні // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 39-45.
75. Ванжа А. Проблеми правового забезпечення митної служби в Україні // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 13-14.
76. Государський А.В. Митна служба як головний фактор захисту економічної незалежності України // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 27-30.
77. Гребельник О. Митна політика в умовах трансформації економічної системи // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 73-77.
78. Заяць В. Митне регулювання як джерело поповнення державного бюджету // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 27-37.
79. Каленський М. Митниця має сприяти зовнішній торгівлі та бути прозорою і прогнозованою // Уряд. кур'єр. – 2003. – 4 лютого.
80. Ківалов С.В., Кормич Б.А Митне право: система та динаміка розвитку // Митна справа. – 2002. – № 1. – С. 7-15.
81. Коломоець Т.О. Штрафи як різновид санкцій майнового характеру у сфері митної справи // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 22-27.
82. Комзюк А.Т. Законодавство про адміністративні проступки: проблеми визначення сутності, завдань та системи // Вісник Національного

університету внутрішніх справ. Вип.14. – Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2001. – С. 107-112.

83. Комзюк А.Т., Комзюк В.Т. Адміністративний примус як засіб здійснення митної справи в Україні // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 34-37.

84. Комзюк В.Т. Деякі проблемні питання застосування конфіскації предметів порушень митних правил // Вісник Університету внутрішніх справ. Спецвипуск. – Х.: Ун-т внутр. справ, 2000. – С. 28-30.

85. Комзюк В.Т. Особливості адміністративної відповідальності у сфері здійснення митної справи // Вісник Національного університету внутрішніх справ. Вип. 21. Ч. II. – Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2003. – С. 72-76.

86. Корнева Т. Проблеми розвитку митного законодавства // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 10-13.

87. Коросташова І. Адміністративна відповідальність громадян за порушення митних правил під час переміщення транспортних засобів, номерних вузлів та агрегатів // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 14-18.

88. Ніколаєва Л. Удосконалення митного регулювання як необхідна передумова для вступу України до світової організації торгівлі // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 77-80.

89. Павлов А.П. Митні органи в Україні у ХХ ст. (історико-юридичний аналіз) // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 50-62.

90. Павлов А.П. Кадрове забезпечення митних органів України: організаційно-правові аспекти: Дис. канд. юрид. наук. – К., 2001. – 206 с.

91. Павлов А.П. Правові та історичні передумови організації митної справи в Україні // Митна справа. – 2002. – № 5. – С. 3-16.

92. Пахомов С.І. Деякі проблемні питання застосування митного законодавства України // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 47-50.

93. Пашко П.В., Маляревська О. Практика та перспективи митно-тарифного регулювання // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 37-39.

94. Педешко А.І. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил: Автореф. дис. канд. юрид. наук. – Харків, 2000. – 20 с.

95. Педешко А.І. Деякі особливості застосування стягнень за порушення митних правил // Вісник Університету внутрішніх справ. Вип. 9. – Харків, 1999. – С. 140-144.

96. Педешко А.І. Технологія оформлення зовнішньоекономічних вантажів у пунктах пропуску через Державний кордон України // Вісник Запорізького юридичного інституту. Вип. 4. – Запоріжжя, 1999. – 144-148.

97. Пилипенко А.А. Правовий захист працівників митних органів України // Митна справа. – 2002. – № 5. – С. 27-31.

98. Прокопенко В.В. Правовое регулирование таможенного контроля и таможенного оформления воздушных судов // Митна справа. – 2002. – № 5. – С. 48-52.

99. Прокопенко Е.В. Организация таможенного контроля в аэропорту // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 3-13.
100. Соловков Ю. П. Митниця на порозі століття // Урядовий кур'єр. – 2001. – № 14.
101. Спростення митного контролю не означає його послаблення // Уряд. кур'єр. – 2003. – 6 лютого.
102. Тодощак О.В. Служба в митних органах України (адміністративно-правовий і соціально-правовий аспекти): Автореф. дис. канд. юрид наук. – Одеса, 2001. – 20 с.
103. Федотов О.П. Контроль за переміщенням наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 14-19.
104. Фисюк Г. Технологічна схема митного контролю ручного вантажу та багажу громадян, що перетинають кордон України пасажирськими потягами через залізничну станцію Вадул-Сірет // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 21-23.
105. Христенко С.Г. Особливості підбору кадрів для митних органів // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 20-21.
106. Шевченко В. Провадження у справах про порушення митних правил: проблеми та шляхи їх вирішення // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 81-84.
107. Щербина В. Питання правового статусу працівників митних органів України // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 6-10.
108. Юрса В.Р. Визначення митної вартості // Митна справа. – 2002. – № 5. – С. 53-57.
109. Як боротися проти порушень митних правил? Запитання-відповіді // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 46-52.
110. Авер'янов В.Б. Органи виконавчої влади в Україні / НАН України: Ін-т держави і права ім. Корещького. – К.: Ін. Юре, 1997. – 48 с.
111. На варті митних рубежів. Митна справа на Слобожанщині: 1660-1670-1992-2000 // Ред. рада: П. В. Пашко, О. Г. Даниленко та ін. — Х.: Каравела, 2000. — 190с.
112. Основи митної справи: Навчальний посібник / За ред. В. П. Пашка, К.: Знання, 2002. — 319с.
113. Терещенко С. С. Основи митного законодавства України: Навчальний посібник. — К.: АТ «Август», 2001. — 422с.
114. Терещенко С. С., Науменко В. П. Основи митного законодавства в Україні: Теорія та практика: Навчальний посібник. — К.: АТ «Август», 1990. — 280с.
115. Гребельник О.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 696 с.

Допоміжна:

1. Дубініна А.А., Сорокіна С.В. Основи митної справи в Україні:

Навчальний посібник. - К.: Професіонал, 2004. - 360 с.

2. Єгоров О. Функціональна система митно-тарифного регулювання на етапі інтеграції України до СОТ // Вісник АМСУ. - 2004. - №1. - С.3-12.

3. Жорін Ф.Л. Правові основи митної справи в Україні: Навчальний посібник. - К.: КНЕУ, 2001. - 241 с.

4. Мельник Т.М. Зовнішня торгівля України: стан та проблеми // Формування ринкових відносин в Україні. - 2004. - №2. - С. 20-24.

5. Митний кодекс України та нормативно-правові акти, що регулюють його застосування Упоряд.: П.В. Пашко, В.П. Науменко. Зб. док. - К.: Знання, 2004. - 1173 с.

6. Митне регулювання / Голомовзий В.М., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю. та ін. - Львів: Львівська політехніка, 2004. - 240 с.

7. Науменко В.П., Пашко П.В., Руссков В.А. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2006. - 394 с.

8. Митне оформлення товарів та транспортних засобів. Шершун А. А. Навчальний посібник -К.: Кондор, 2007 - 330с.

9. Митне регулювання. Владимиров К.М. Бардачев В. Ю. Навчальний посібник -К.: Кондор, 2006 - 335с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Пошукова система Google Академія (Google Scholar) - <http://scholar.google.com>

2. Сайт «Научная сеть» - <http://www.nature.ru/>

3. Сайт «Brain Maps» - <http://brain-maps.org/>

4. Сайт «Cyberleninka» - <https://cyberleninka.ru/>

5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua/>

6. www.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради України.

7. <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index> – сайт Верховної Ради України.

8. <http://www.president.gov.ua/> – сайт Президента України.

9. www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України.

10. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – сайт Кабінету Міністрів України.

11. <http://www.minjust.gov.ua> – Сайт Міністерства юстиції України.

12. <http://www.guds.gov.ua/control/uk/index> – сайт Національного агентства з питань державної служби України.

13. <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/> – сайт Державної митної служби України.

14. <http://www.pvu.gov.ua/control/uk/index/> – сайт Державної прикордонної служби України.

15. www.mvs.gov.ua – сайт Міністерства внутрішніх справ України.

16. www.nbuv.gov.ua – електронний каталог Національної бібліотеки України ім. Вернадського.

17. www.library.ukma.kiev.ua – електронний каталог наукової бібліотеки НаУКМА.
18. <http://zakon.nau.ua/> – сайт Професійної юридичної системи «ЗАКОН».
19. <http://www.s-quo.com/> – сайт Інформаційного юридичного порталу «Status-Quo».

Текст лекції:

Ефективність та якість діяльності митних органів можна оцінювати за певними індикаторами, серед яких важливими є швидкість виконання митних формальностей, прозорість державного регулювання митною справою, частка витрат у кінцевій вартості товарів, що пов'язана з доставкою та комерційним обслуговуванням цих товарів.

На всі ці індикатори безпосередньо впливає велика кількість учасників зовнішньоторгівельних відносин, що значною мірою ускладнює діяльність уповноважених державних органів з реалізації митної справи.

Однак вагомий вплив на результати зовнішньоекономічної діяльності оказують митно-брокерські підприємства, які, через посередників - митних брокерів та їх агентів, надають комерційні послуги з митного оформлення товарів та транспортних засобів комерційного призначення..

Інститут митного посередника існує в усіх економічно розвинених країнах світу.

Завдання митного посередника полягає в тому, щоб за дорученням власника товарів професійно здійснити усі митні формальності.

На цей час значна доля учасників зовнішньоекономічної діяльності використовують послуги митних брокерів.

В багатьох країнах світу декларування товарів здійснюється лише за участю митних брокерів, які виступають сполучною ланкою між власником вантажу та фіскальними органами.

Поняття митного брокера та його правовий статус.

1. Митний брокер - це підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України.

2. Митний брокер провадить митну брокерську діяльність у будь-якому органі доходів і зборів України.

3. За вчинення правопорушень, пов'язаних з провадженням митної брокерської діяльності, митний брокер несе відповідальність, встановлену цим Кодексом та іншими законами України.

Стаття 417. Правове регулювання взаємовідносин митного брокера з особою, інтереси якої він представляє

1. Взаємовідносини митного брокера з особою, яку він представляє, визначаються відповідним договором.

Стаття 418. Агент з митного оформлення

1. Агент з митного оформлення - це фізична особа - резидент, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням органу доходів і зборів товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення.

2. Агент з митного оформлення має право виконувати свої функції з пред'явлення органу доходів і зборів товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для їх митного контролю та митного оформлення, у будь-якому органі доходів і зборів

України.

Стаття 419. Інформація, отримана митним брокером та його працівниками - агентами з митного оформлення від особи, яку представляє митний брокер

1. Інформація, отримана митним брокером та його працівниками - агентами з митного оформлення від особи, яку представляє митний брокер, у процесі виконання митних формальностей, може використовуватися виключно для цілей виконання цих формальностей.

2. За розголошення інформації, що становить комерційну таємницю або є конфіденційною, митний брокер та його працівники – агенти з митного оформлення несуть відповідальність відповідно до закону.

**Про діяльність митних брокерів: НАКАЗ Міністерства ФІНАНСІВ
УКРАЇНИ від 04.08.2015 № 693**

Відповідно до [статті 407](#) Митного кодексу України та [підпункту 5](#) пункту 4 Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 375,

НАКАЗУЮ :

1. Затвердити такі, що додаються:

[Порядок подання та розгляду заяв і надання дозволу на провадження митної брокерської діяльності та контролю за нею;](#)

[форму заяви про надання/переоформлення дозволу на провадження митної брокерської діяльності;](#)

[форму заяви про анулювання/зупинення дії дозволу на провадження митної брокерської діяльності;](#)

[форму Витягу з реєстру митних брокерів.](#)

2. Департаменту податкової, митної політики та методології бухгалтерського обліку Міністерства фінансів України (Чмерук М.О.) в установленому порядку забезпечити:

подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України;

оприлюднення цього наказу.

3. Визнати такими, що втратили чинність:

[наказ Державної митної служби України від 18 серпня 2009 року № 767](#) "Про затвердження Порядку прийняття іспиту у представників митних брокерів", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14 вересня 2009 року за № 868/16884 (із змінами);

[наказ Державної митної служби України від 30 листопада 2009 року № 1142](#) "Про затвердження Порядку контролю за додержанням ліцензіатами Ліцензійних умов провадження посередницької діяльності митного брокера", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 24 грудня 2009 року за № 1243/17259 (із змінами);

[наказ Державної митної служби України від 08 грудня 2009 року № 1169](#) "Про затвердження Порядку анулювання, переоформлення, видачі дубліката кваліфікаційного посвідчення представника митного брокера", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 29 грудня 2009 року за № 1259/17275;

[наказ Міністерства фінансів України від 28 листопада 2012 року № 1233](#) "Про затвердження форми акта перевірки, який складається за результатами здійснення заходів державного нагляду (контролю) за діяльністю митних брокерів, та внесення змін до наказу Державної митної служби України від 30 листопада 2009 року № 1142", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 10 грудня 2012 року за № 2052/22364.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра фінансів України Макеєву О.Л. та заступника Голови Державної

ПОРЯДОК

подання та розгляду заяв і надання дозволу на провадження митної брокерської діяльності та контролю за нею

ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства фінансів України 04.08.2015 № 693

I. Загальні положення

1. Цей Порядок регламентує подання та розгляд заяв щодо провадження митної брокерської діяльності, а також надання, переоформлення, анулювання чи зупинення дії дозволу на провадження митної брокерської діяльності (далі - Дозвіл) та контролю за нею.

2. Термін в цьому Порядку вживається у такому значенні:

реєстр митних брокерів - програмно-інформаційний комплекс автоматизованої системи центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, призначений для накопичення, систематизації і зберігання відомостей про митних брокерів.

Інші терміни в цьому Порядку вживаються у значеннях, наведених у [Митному кодексі України](#).

3. З метою провадження митної брокерської діяльності підприємства повинні отримати Дозвіл, що надається Державною фіскальною службою України (ДФС) та Адміністрацією Державної прикордонної служби України (Адміністрація Держприкордонслужби) відповідно до поданої заяви про надання/переоформлення дозволу на провадження митної брокерської діяльності (далі - Заява про надання/переоформлення Дозволу), за формою, затвердженою цим наказом.

4. Підприємство, якому надано Дозвіл, включається до реєстру митних брокерів.

Дія Дозволу, наданого підприємству, поширюється на всі його

відокремлені підрозділи.

Право використання Дозволу не може передаватись іншій особі.

5. Митний брокер може розпочати декларування товарів з моменту включення його до реєстру митних брокерів.

6. У разі виникнення підстав для переоформлення Дозволу, передбачених [статтею 413](#) Митного кодексу України, підприємство зобов'язане протягом 30 днів з дати виникнення таких підстав звернутися до ДФС із Заявою про надання/переоформлення Дозволу.

Під час переоформлення Дозволу його дія не зупиняється.

7. Прийняття рішення про надання, переоформлення Дозволу спільною групою, створеною відповідно до наказу ДФС та Адміністрації Держприкордонслужби (далі - спільна група), та внесення відповідної інформації до реєстру митних брокерів здійснюється протягом 20 робочих днів з дня надходження до ДФС Заяви про надання/переоформлення Дозволу.

Рішення спільної групи фіксуються у протоколі засідання.

Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про надання Дозволу Витяг з реєстру митних брокерів надається підприємству за формою, затвердженою цим наказом.

8. ДФС забезпечує оприлюднення та оновлення на офіційному сайті реєстру митних брокерів.

9. Інформація, яка міститься у реєстрі митних брокерів і розміщена в автоматизованій інформаційній системі ДФС, є доступною для перегляду посадовими особами ДФС, митниць у межах їх компетенції.

II. Надання та переоформлення Дозволу

1. З метою отримання та переоформлення Дозволу підприємство надсилає на адресу ДФС Заяву про надання/переоформлення Дозволу, яка заповнюється у друкованому вигляді за допомогою друкувального пристрою на аркуші паперу формату А4 засобами поштового або електронного зв'язку.

{Абзац перший пункту 1 розділу II в редакції Наказу Міністерства

фінансів [№ 1142 від 26.12.2018](#)

У разі подання Заяви в електронній формі на неї накладають кваліфікований електронний підпис керівника підприємства/фізичної особи - підприємця та надсилають засобами електронного зв'язку.

{Абзац пункту 1 розділу II в редакції Наказу Міністерства фінансів [№ 1142 від 26.12.2018](#)}

Будь-які виправлення та підчистки у Заяві про надання/переоформлення Дозволу не допускаються.

2. ДФС перевіряє повноту та достовірність відомостей, зазначених у Заяві про надання/переоформлення Дозволу.

3. Інформація про надання/переоформлення Дозволу вноситься до реєстру митних брокерів посадовою особою структурного підрозділу ДФС, на який покладено обов'язки з ведення такого реєстру, протягом 24 годин з моменту оформлення відповідного протоколу спільної групи.

Реєстр митних брокерів містить такі відомості:

дата, номер звернення підприємства про надання, переоформлення, анулювання або зупинення дії Дозволу;

дата, номер протоколу спільної групи про надання, переоформлення, анулювання або зупинення дії Дозволу;

реєстраційний номер митного брокера, який формується за такою схемою:

серія АА № ВВВВВВ,

де АА - літери, які відображають серію Дозволу;

ВВВВВВ - порядковий номер у реєстрі, який присвоюється у порядку зростання, починаючи з 000001;

дата внесення інформації до реєстру митних брокерів;

код за ЄДРПОУ, або реєстраційний номер облікової картки платника податків, або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це

відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті);

найменування митного брокера або прізвище, ім'я, по батькові громадянина-підприємця;

адреса місцезнаходження підприємства або місця проживання громадянина-підприємця;

дата, до якої зупиняється дія Дозволу, підстави для зупинення дії Дозволу;

дата анулювання Дозволу, підстави для анулювання Дозволу;

телефон, факс та електронна адреса підприємства;

код організаційно-правової форми господарювання підприємства;

код території підприємства (КОАТУУ);

підстави для переоформлення Дозволу.

Повторне використання реєстраційного номера у реєстрі митних брокерів не допускається.

4. Одночасно з переоформленням Дозволу відповідно до [пункту 6](#) розділу I цього Порядку попередній реєстраційний номер митного брокера у реєстрі митних брокерів визнається недійсним.

5. Витяг з реєстру митних брокерів підписується керівником структурного підрозділу ДФС, на який покладено обов'язки з ведення такого реєстру. Будь-які виправлення, підчистки у витязі з реєстру митних брокерів не допускаються.

Протягом трьох робочих днів після дати включення підприємства до реєстру митних брокерів витяг з цього реєстру надсилається ДФС засобами поштового або електронного зв'язку на адресу місцезнаходження юридичної особи / місця проживання фізичної особи - підприємця або на адресу електронної пошти, які зазначені у Заяві про надання/переоформлення Дозволу.

{Абзац другий пункту 5 розділу II в редакції Наказу Міністерства фінансів [№ 1142 від 26.12.2018](#)}

6. У разі втрати або пошкодження витягу з реєстру митних брокерів

підприємство може письмово звернутись до ДФС про повторне надання (надсилання) такого витягу.

7. Заява про повторне надання витягу з реєстру митних брокерів заповнюється у друкованому вигляді за допомогою друкувального пристрою на аркуші паперу формату А4. У заяві зазначаються реквізити заявника (код за ЄДРПОУ, або реєстраційний номер облікової картки платника податків, або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті), повне найменування, місцезнаходження тощо) та причини повторного надання витягу. Дані, зазначені у такій заяві, засвідчуються підписом керівника та печаткою підприємства (за наявності).

8. Підставою для прийняття спільною групою рішення про відмову у наданні/переоформленні Дозволу є неповні та/або недостовірні відомості, що містяться у Заяві про надання/переоформлення Дозволу.

9. Про відмову у наданні/переоформленні Дозволу ДФС повідомляє підприємство в письмовій формі із зазначенням причин відмови за адресою місцезнаходження юридичної особи/місця проживання громадянина-підприємця, зазначеною у Заяві про надання/переоформлення Дозволу, протягом трьох робочих днів з дня прийняття такого рішення.

10. У разі відмови у наданні/переоформленні Дозволу заявник після усунення причин, які стали підставою для такої відмови, має право повторно надіслати Заяву про надання/переоформлення Дозволу.

11. Рішення про відмову у наданні/переоформленні Дозволу може бути оскаржено у порядку, визначеному законодавством.

III. Анулювання та зупинення дії Дозволу

1. Дозвіл може бути анульовано або його дію зупинено на строк до 30 днів за рішенням спільної групи.

2. Дія дозволу зупиняється:

1) у разі невиконання підприємством вимог, встановлених [Митним кодексом України](#), актами Кабінету Міністрів України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, - в межах строку, встановленого пунктом 1 цього розділу, але не більше, ніж до моменту виконання цих вимог;

2) у разі подання підприємством заяви про анулювання/зупинення дії дозволу на провадження митної брокерської діяльності (далі - Заява про анулювання/зупинення дії Дозволу) за формою, затвердженою цим наказом.

3. Дозвіл анулюється:

1) у разі неусунення підприємством обставин, зазначених у підпунктах 1 та 2 пункту 2 цього розділу, протягом 30 днів, що настають за днем зупинення дії Дозволу;

2) у разі повторного протягом року виникнення підстав для зупинення дії Дозволу, які призвели до неправомірного звільнення від сплати митних платежів або зменшення їх розміру, до незабезпечення дотримання заходів тарифного та/або нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

3) у разі подання підприємством Заяви про анулювання/зупинення дії Дозволу;

4) у разі припинення підприємства, якому надано Дозвіл;

5) у разі встановлення факту надання під час отримання Дозволу недостовірної інформації.

4. Відсутність або пошкодження витягу з реєстру митних брокерів не є підставою для анулювання або зупинення дії Дозволу.

5. Розгляд питань про анулювання або зупинення дії Дозволу (крім випадків, коли такі питання розглядаються за Заявою про анулювання/зупинення дії Дозволу підприємства) здійснюється спільною групою з обов'язковим запрошенням представників підприємства, якому надано Дозвіл.

6. Зупинення дії Дозволу здійснюється на підставі рішення спільної

групи шляхом блокування реєстраційного номера підприємства у реєстрі митних брокерів із зазначенням причини такого зупинення.

7. Анулювання Дозволу здійснюється на підставі рішення спільної групи шляхом анулювання реєстраційного номера підприємства у реєстрі митних брокерів із зазначенням причини анулювання.

8. ДФС протягом п'яти робочих днів з дати прийняття рішення про анулювання або зупинення дії Дозволу, оформленого у встановленому законодавством порядку, письмово повідомляє підприємство із зазначенням причин такого рішення.

9. Підприємство після усунення порушень, які були підставою для зупинення дії Дозволу, може направити до ДФС Заяву про надання/переоформлення Дозволу відповідно до [розділу II](#) цього Порядку.

10. Оскарження рішення про зупинення дії чи анулювання дозволу здійснюється у порядку, встановленому законом.

IV. Контроль за діяльністю митних брокерів у частині дотримання ними вимог законодавства у сфері державної митної справи

1. Митниця зобов'язана письмово інформувати ДФС (з детальним описом та документальним підтвердженням) про встановлені:

порушення митним брокером вимог законодавства України з питань державної митної справи, які призвели до неправомірного звільнення від сплати митних платежів або зменшення їх розміру, до незабезпечення дотримання заходів тарифного та/або нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

систематичні помилки, визначені [частиною першою](#) статті 268 Митного кодексу України, які допустили агенти з митного оформлення у митних деклараціях.

2. У разі притягнення агента з митного оформлення до кримінальної відповідальності у справах про контрабанду або до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень, пов'язаних із провадженням

митної брокерської діяльності, митниця, яка встановила або отримала інформацію про таке порушення, протягом п'яти робочих днів повідомляє ДФС шляхом надання (надсилання) до ДФС наявних документальних підтверджень, у тому числі завірених митницею постанов у справах про порушення митних правил, які набрали законної сили.